

za práce obzvláště namáhavé, že po celou dobu služební nikdy zvláštní odměny za jinaké práce přes čas nežádal, že však reklamoval mzdu za ranní jízdy, když žalovaná na ni zapomněla. Přijímal-li žalobce jinak mzdu bez námitky, ačkoli mu bylo známo, že mu zákon poskytuje nárok na zvláštní odměnu za práce mimo osmihodinnou dobu pracovní, nutno míti za to, že si byl toho vědom, že ve výplatě smluvené týdenní mzdy se mu dostává také paušalované odměny za hodiny přes čas, a, poněvadž strana žalovaná vycházela z téhož předpokladu, plyne z toho, že mezi stranami došlo mlčky ke smlouvě, podle níž nemělo býti za hodiny přes čas placeno zvláště podle jich počtu, nýbrž úhrnkově v mezích paušalované týdenní mzdy. Jinaký výklad toho, co nižší soudy zjistily, nebyl by v souladu s předpisem § 914 obč. zák. a přičil by se zásadě přímosti a poctivosti ve vzájemných stycích. Poněvadž není o tom sporu, že žalobci byla týdenní mzda řádně vyplacena, byly tím uspokojeny také jeho nároky na odměnu za ony hodiny přes čas, které nebyly zapraveny zvláštními odměnami, jichž se žalobci dostalo za ranní jízdy a za práce obzvláště namáhavé. Zanikly tudíž veškeré žalobcovy nároky na odměnu za hodiny přes čas zaplacením (§ 1412 obč. zák.). K tomu budiž připomenuto, že zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. nezakazuje, aby zvláštní odměna za práce vykonané mimo osmihodinnou dobu pracovní nebyla paušalována. O vzdání se nároku na odměnu posléz uvedenou nemůže býti v tomto případě řeči; nemohlť se žalobce vzdáti nároku zaplacením zaniklého. Není tedy třeba řešiti otázku, mohl-li se žalobce platně vzdáti nároku žalobou uplatňovaného.

Čís. 7577.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Bylo-li při přijetí zaměstnance (kočího) do práce řečeno, že hodiny přes čas nebudou placeny, že bude placena paušální týdenní mzda, že pracovní doba nebude počítána podle hodin denně nebo týdně, a zaměstnanec nic proti tomu nenamítal, dlužno míti za to, že případný nárok zaměstnance na plat za hodiny přes čas byl paušalován a že byl obsažen v úhrnkové týdenní mzdě. Úmluva o paušalování mzdy za práci přes čas není zákonem zakázána. Na úmluvě nebylo nic změněno tím, že zaměstnanec žádal napotom buď placení hodin přes čas nebo zvýšení mzdy. Tím, že zaměstnanec ve službě setrval, dal na jevo, že souhlasí s dosavadními smluvními podmínkami.

Skutečnost, že si zaměstnavatel nevymohl svolení politických úřadů k prodloužení pracovní doby ve smyslu § 6 zák., nemá vlivu na platnost úmluvy, kterou byla ujednána paušální odměna za práce přes čas.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1927, Rv I 324/27.)

Žaloba, již domáhal se kočí na svém zaměstnavateli zaplacení odměny za práci přes čas, byla zamítnuta soudy v š e c h t ř í s t o - l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Prvý soud zjistil, že při přijetí žalobce do práce bylo řečeno, že hodiny přes čas nebudou placeny, že byla smluvna paušální (úhrnková) mzda týdenní jakož i že pracovní doba nebude počítána podle hodin denně nebo týdně, že žalobce nic proti tomu nenamítal, pročež že žalovaná strana musila mít za to, že je s tím srozuměn. Tím došlo mezi stranami k dohodě, kterou podle § 914 obč. zák. sluší vykládati tak, že eventuelní žalobcův nárok na odměnu přes čas byl paušalován a že byl obsažen v úhrnkové mzdě týdenní. Paušalování mzdy za práci přes čas zákon čís. 91/18 nezakazuje a jest tudíž úmluvu o tom považovati za platnou. Že si i žalobce vykládal smlouvu služební tak, jak tuto uvedeno, a že si byl vědom toho, že odměnu za práci přes čas dostává v úhrnkové mzdě týdenní, plyne již z toho, že se z počátku zvláštní odměny za hodiny přes čas nedomáhal a spokojoval se tím, že mu kromě týdenní mzdy byly vypláceny další odměny až 10 Kč a 20 Kč jen v případech, když přijel domů pozdě večer. Žádal-li žalobce, jak první soud zjistil, později buď placení hodin přes čas nebo zvýšení mzdy (týdenní), zračí se v tom pouze jednostranný pokus o změnu původní úmluvy, na kterou však strana žalovaná nepřistoupila a další placení hodin přes čas odmítla. Zůstala tedy původní úmluva v platnosti a žalobci bylo se rozhodnouti, zda chce ve službě za dosavadních podmínek setrvati, či vyhledati si zaměstnání jinde třeba lépe placené. Ježto žalobce ve službě setrval, dal tím na jevo, že s dosavadními smluvními podmínkami souhlasí. Pojal-li snad zároveň úmysl požadovati další odměnu za práci přes čas, nemá to ve sporu významu, když ani netvrdil ani nedokázal, že úmysl takový k žalované straně projevil. Vůle neprojevená nemůže vůbec způsobiti právní účinky. Když tedy podle zjištění nižších soudů zůstalo při úmluvě původní, byly žalobcovy nároky na odměnu za hodiny přes čas uspokojeny zaplacením mzdy týdenní, v níž byla obsažena také úhrnková mzda za práci přes čas. Tím tyto nároky zanikly a proto je žalobní nárok bezdůvodný. Obstojí tudíž rozhodnutí nižších soudů z důvodů právě uvedených. O vzdání se nároku nemůže tu býti řeči, neboť žalobce se nemohl vzdáti nároku zaplacením zaniklého. Pokud se odvolací soud zabýval otázkou vzdání se zažalované pohledávky, učinil tak zbytečně. Skutečnost, že si žalovaná firma nevymohla svolení politických úřadů k prodloužení pracovní doby ve smyslu § 6 zákona čís. 91/18, nemá v tomto sporu významu. Porušila-li žalovaná tento předpis, zodpovídá za to po případě podle § 13 téhož zákona, porušení to nemá však vlivu na platnost úmluvy, kterou smluvní strany odměnu za hodiny přes čas ujednaly úhrnkově. Proto také, i když je nutno přisvědčiti názoru dovolatelovu, že práce přes čas musí býti zaplácena (§ 6

čís. 3 a § 7 čís. 4), nelze z toho ve prospěch žalobcův nic vytěžiti, poněvadž platně ujednaná odměna za práce přes čas byla již žalobci zaplacená.

Čís. 7578.

Usmrcením nemanželského otce ušel dítěti nárok (§ 1327 obč. zák.) nejen na měsíční důchod, k němuž byl otec ze smíru povinen, nýbrž nárok na nutnou výživu vůbec a dlužno přihlídnouti k tomu, že nemanželský otec byl povinen vzhledem k změněným poměrům platiti vyšší výživné.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1927, Rv I 596/27.)

Nezletilá žalobkyně domáhala se na československém eráru náhrady škody, ježto její nemanželský otec Oldřich N. byl při železničním neštěstí v roce 1919 usmrcen. Smírem ze dne 14. listopadu 1916 zavázal se Oldřich N. platiti žalobkyni výživné 30 Kč měsíčně. Žalobě, domáhající se měsíčního důchodu 600 Kč, vyhověl procesní soud první stolice potud, že přiznal žalobkyni měsíční důchod 300 Kč. Odvolání žalovaného vyhověl odvolací soud potud, že uznal ho povinným platiti žalobkyni pouze 30 Kč měsíčně. **Důvody:** Podle § 1327 obč. zák. musí býti, když poraněný zemře, nahrazeno manželce a dětem usmrceného vše, co jim ušlo jeho úmrtím. A tu jest posouditi co žalobkyni ušlo úmrtím Oldřicha N-a. Podle poručenských spisů zavázal se Oldřich N. počínajíc dnem 2. října 1916 platiti nezl. žalobkyni až do doby, kdy se sama bude moci živiti, 30 K měsíčně, kteréžto výživné také platil. Tento smír jest rozhodným pro posouzení nároku žalobkyně, neboť tento smír vymezuje to, co nezl. žalobkyni ušlo úmrtím Oldřicha N-a, a jen toho se může podle § 1327 obč. zák. domáhati, pokud jest v platnosti onen smír.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze upříti oprávněnost dovolání strany žalující, pokud uplatňuje, že neprávem odvolací soud snížil měsíční důchod, stanovený prvním soudem penízem 300 Kč na 30 Kč. Odvolací soud vychází z názoru, že žalobkyně nemůže právem žádati více, pokud jest v platnosti smír, jímž se nemanželský otec zavázal, platiti výživné měsíčních 30 Kč, ježto prý jí úmrtím nemanželského otce ušlo pouze toto výživné 30 K měsíčně. Leč odvolací soud v tomto směru pochybil. Podle § 1327 obč. zák. musí býti pozůstalým, o jichž výživu usmrcený měl podle zákona pečovati, nahrazeno vše, co jim tím ušlo. Nemanželský otec Oldřich N., jenž uznal otcovství k žalobkyni, ovšem se zavázal podle smíru ze dne 14. listopadu 1916, že bude platiti výživné 30 K. Odvolací soud však přehlíží, že smír nemůže již doznati změny, poněvadž Oldřich N. není na živu, a že smírem nebyla jeho vyživovací povinnost stanovena způsobem nezmenitelným, naopak že smírem nárok nemanželského dítěte na výživné